

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 יול 2025
47103-73733-05-24
07-24

פס"ד הדוחה בקשת אם לעבור ליישוב אחר עם ילדיה
על רקע טענתה לניכור הורי מהאב

השופט ערן אביטל

תובעת פלונית
ע"י עו"ד קובי חן

- נגד -

נתבע אלמוני
ע"י עו"ד רחלי אייבס

פסק-דין

מבוא

1. הצדדים הם בני זוג לשעבר אשר נישאו כדמו"י בשנת 2017 והתגרשו בשנת 2022. הצדדים הם הורים לשלושה ילדים: הקטין י' יליד 20xx ושני קטינים נוספים א' וא' – תאומים ילידי 20gg. בתאריך 20.9.22 העניק בית הדין הרבני ב' תוקף של פסק דין להסכם גירושין שערכו הצדדים. בפסק הדין נקבעו, בין היתר, זמני שהות של כל הורה עם הקטינים וכן סכומי מזונות שעל הנתבע לשלם לתובעת.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

2. בחודש מאי 2024 הגישה התובעת תביעה שכותרתה "תביעה לאכיפת הסכם" (תה"ס 73733-05-24), קרי תביעה לאכיפת פסק הדין שאישר את הסכם הגירושין הנזכר למעלה. בכתב תביעה זה כרכה התובעת סעד מרכזי נוסף לפיו התבקש בית המשפט לחייב את הנתבע לחתום על מסמכי רישום הקטינים למסגרות חינוך בעיר ddd.
3. בחודש יולי 2024 הגישה התובעת תביעה נוספת שכותרתה "תובענה בעניין קטין" (תמ"ש 47103-0724). במסגרת תביעה זו עתרה התובעת לאשר את מעברה יחד עם הקטינים לעיר ccc. התובעת ביצעה את המעבר לעיר ccc סמוך להגשת התביעה.
4. בפסק הדין שאישר את הסכם הגירושין הצדדים קבעו שהאחריות ההורית על הקטינים היא משותפת. זמני השהות שנקבעו הם שביום ג' הנתבע יאסוף את הקטינים ממסגרות החינוך וישיבם לשם למחרת בבוקר. ביום ה' הנתבע יאסוף את הקטין י' מן המסגרת וישיבו למחרת ובאשר לתאומים, לסירוגין, הנתבע יאסוף אותם ממסגרות החינוך וישיבם לאם עד לשעה 20.00. בסוף השבוע לסירוגין הנתבע ישהה עם הקטינים מתום המסגרת ביום שישי עד מוצאי שבת. **פירוט ההליכים ותמצית טענות הצדדים בתה"ס 73733-05-24, להלן: תביעת אכיפת ההסכם**
5. בתביעה לאכיפת ההסכם טענה התובעת, כי הנתבע מפר את הסכם הגירושין שנחתם וקיבל תוקף של פסק דין. לטענתה הנתבע הפר את זמני השהות שנקבעו לו עם הקטינים, הפר את חובתו לשלם לה את תשלומי המזונות עבור הקטינים והוא נקט כלפיה באלימות. חמור מכך - הנתבע פועל לניכור הורי שעה שהוא מכנה את התובעת בפני הילדים בכינויים פוגעניים והוא מסית אותם כלפיה. כאמור, בתביעה זו עתרה התובעת לאישור מעבר הקטינים לעיר ddd, שהרי, לשיטתה, ההסכם מתיר זאת.
6. בכתב ההגנה טען הנתבע שהתביעה לאכיפת ההסכם אינה אלא כסות לתביעה אחרת שאותה התובעת נמנעה מלהגיש (באותה עת) והיא תביעה להעתקת מקום מגורים. הנתבע הכחיש את מלוא טענות התובעת נגדו וטען, כי מדובר בתביעה שכוללת מגוון סעדים שאינם יכולים להתברר במסגרת הליך אחד וזאת לפי הוראת תקנה 15 (א) לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), תשפ"א-2020.
7. הצדדים הגישו בנפרד דיווח בדבר קיום דיון מקדמי וזאת בהתאם לתקנה 36 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018. בדיון שנערך לפני בתאריך 30.3.25, נקבע כי הדיון בתיק יאוחד עם התיק הקשור לו כלומר תביעת התובעת להעתקת מקום מגורים. בתאריך 13.2.25 התובעת הגישה תצהיר עדות ראשית בתיק זה ובקשור לו ובתאריך 13.6.25 התקיים לפני דיון שמיעת ראיות. התובעת והנתבע הגישו את סיכומיהם בכתב. **פירוט ההליכים ותמצית טענות הצדדים בתלה"מ 47103-07-24, להלן: תביעה להעתקת מקום מגורים**

8. תביעתה של התובעת להעתקת מקום מגורים קיבלה את הכותרת "תביעה בעניין קטין", אולם הסעד היחיד שהוגדר בה הוא "לאשר לתובעת לעבור מקום מגורים עם הקטינים ומתן צו לנתבע לחתום על מסמכי רישום הקטינים למסגרות".

9. במסגרת כתב תביעה זה, טענה התובעת, כי היא מתגוררת עם הקטינים בדירה שכורה ביישוב מחמח. התובעת החלה לעבוד בזז. הנתבע נקט כלפיה באלימות פיסית ומילולית. סביבת היישוב מחמח נתונה למתקפות טרור, אין בו מסגרות חינוך, בריאות או העשרה מתאימות לקטינים. התובעת נתונה למתקפות מצד הנתבע שמתעלל ומתעמר בה. התובעת ציינה שבני משפחתו של הנתבע מתעללים בה. עוד טענה התובעת, כי היא אינה מסוגלת לעמוד עוד בנטל הכלכלי של מגורים במחמח לאור התייקרות הוצאות המדור ביישוב זה. יחד עם הגשת התביעה, הוגשה גם בקשה למתן צו עשה שבה עתרה התובעת להורות לנתבע לחתום על מסמכי רישום הקטינים למסגרות חינוך בעיר ccc.

10. האב הגיב לבקשה למתן צו עשה וטען כי התובעת עשתה דין לעצמה ולאחר הגשת התביעה לאכיפת הסכם היא עקרה לעיר ccc מבלי לקבל רשות כלשהי וזאת כדי להביא לכדי מעשה עשוי. הנתבע התנגד למעבר הקטינים יחד עם התובעת לccc וטען, כי ככל שהמעבר יאושר אזי טובת הקטינים תיפגע מאחר שהקשר שלו עמם ייפגע. לגוף טענות התובעת בכתב התביעה, השיב הנתבע, כי הטעמים שהונחו בכתב התביעה והמצדיקים לכאורה את מעבר התובעת מ מחמח משוללי יסוד עובדתי כלשהו.

11. בתאריך 6.8.25 התקיים לפניי דיון בבקשת התובעת למתן צו עשה לחיוב הנתבע לאשר את מעבר הקטינים. בתום הדיון הסכימה התובעת שבקשתה תידחה. התובעת חויבה בהוצאות ובמסגרת עתירה לעיון חוזר בסכום ההוצאות שנקבע לחובתה, היא ציינה, כי נוכח דחיית בקשתה עליה "לתור אחר מקום מגורים חדש", אולם התובעת לא עזבה את ccc.

12. התובעת המשיכה להתגורר בעיר ccc וזמני השהות התובעת עם הקטינים קיבלו נופך אחר ממה שהיה טרם מעברה. בחלק ניכר מן הזמן, התובעת לנה עם הקטינים אצל אימה ב. הנתבע טען, כי הקטינים מתרוצצים הלך ושוב, נוכח מרחקי נסיעה ארוכים ומגיעים למסגרות החינוך כשהם עייפים.

13. בתאריך 10.11.24 התקבל תסקיר עו"ס לסדרי דין מטעם המחלקה לשירותים חברתיים וקהילתיים ב מחמח. על אודות תסקיר זה יפורט בהרחבה בהמשך פסק דין זה. בתמצית אציין, כי מסקנתה של העו"ס לסדרי דין- הגב' שירה הולנדר וייגלר (להלן "העו"ס") הייתה, כי על התובעת לשוב ולהתגורר במרחק סביר ממקום מגורי הנתבע באופן שיאפשר קשר רציף וציב של הקטינים עם שני ההורים ועל הקטינים להמשיך וללמוד במסגרות הקיימות.

14. בתאריך 16.1.25 נערך לפניי דיון במעמד הצדדים והעו"ס לסדרי דין. בדיון הטעימה העו"ס כי נוכח מעבר האם לעיר ccc ושינוי מנגנון ומיקום זמני השהות של הקטינים עם התובעת הם סובלים מחוסר יציבות וחוסר ודאות. בדיון נעשה ניסיון להביא את הצדדים להסכמות, אך ניסיון זה לא צלח ומשכך נסללה הדרך להגשת תצהירי עדות ראשית.

15. בשלב מאוחר יותר, החלטתי על מינויה של הפסיכולוגית ללי גרשנזון כמומחית מטעם בית המשפט אשר תחוה דעתה באשר לסוגית מעבר התובעת לccc וזאת מבלי לגרוע מתסקיר העו"ס. בהחלטת המינוי הושם דגש שעל המומחית לבחון את מגוון החלופות האפשריות, לרבות מעבר התובעת לccc ללא הקטינים, עם הקטינים וכל אפשרות מעשית אחרת שיש בה כדי להשפיע על טובת הקטינים ולרבות באמצעות שינוי זמני השהות. חוות דעתה של המומחית גרשנזון שכותרתה "חוות דעת בשאלת מקום מגורי הקטינים" הוגשה בתאריך 14.5.25 ואף היא לא צידדה במעבר התובעת עם הקטינים לccc. על אודות חוות דעת זו יורחב בהמשך. **מהלך**

שמיעת הראיות בשני התיקים וסיכומי הצדדים

16. הדיון בשני התיקים אוחד, ובתאריך 11.6.25 התקיימה לפניי ישיבת שמיעת ראיות. העו"ס נחקרה על אודות תסקירה, התובעת והנתבע נחקרו לצד שתי מכרותיה של התובעת – הגב' נ"ג והגב' ח"נ. אמו של הנתבע נחקרה אף היא. חשוב לציין כי בעיצומו של דיון שמיעת הראיות החליטה התובעת לוותר על חקירתה של מומחית בית המשפט - הגב' ללי גרשנזון (ראו תמליל הדיון בעמוד 17 שורות 15-16). ניתנה במקום החלטה לפיה "ב"כ התובעת מוותר על חקירתה של המומחית ללי גרשנזון על כל המשמעות הנובעת מכך".

17. בסיכומיה ציינה התובעת, כי "אין התביעה עוסקת במעבר האם לעיר אחרת כי אם במעבר הקטינים להתגורר עמה בעיר אחרת ושינוי מסגרת הלימודים בלבד". עוד הדגישה התובעת בסיכומיה כי הגשת תביעתה לאכיפת הסכם נבעה, עקב אי תשלום מזונות בידי התובע כנדרש וכי הנתבע אף אינו מקיים את זמני השהות שנקבעו. התובעת טענה בסיכומיה, כי היא מצאה לנכון לעזוב את היישוב מחמת רצונה לשפר את רווחתה ורווחת הקטינים, בין היתר לאור התנהגות הנתבע והניכור ההורי שהוא מבצע. צוין בסיכומים שחוות דעתה של המומחית גרשנזון לקויה.

18. בסיכומי הנתבע הושם דגש על חשיבות שתי חוות הדעת שהוגשו כששתיהן תומכות בעמדת הנתבע. צוין בסיכומי הנתבע, כי נוכח הנסיבות ובהתייחס לחוות הדעת יש לשקול את שינוי זמני השהות לטובת הנתבע, תוך שקילת הכרזתו לשמש כהורה מרכזי. הנתבע הביע בסיכומיו חשש לפיו אם תביעות התובעת יידחו היא בכל זאת לא תשוב להתגורר בסיכומי הנתבע. **קביעות**

דיונות

19. טרם אדון בתביעות התובעת לגופן ואכריע בהן, יש להידרש לשתי סוגיות דיוניות. בסיכומיה טענה התובעת שלא ניתן לה להשלים את חקירת הנתבע

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

(וכך נגרעה ממנה האפשרות להציג לו ראיות הזמה) וכי בית המשפט מנע מבעד התובעת לזמן את המומחית גרשנזון לחקירה על אודות חוות דעתה. להלן אתייחס לשתי הטענות הנ"ל.

20. הנתבע נחקר ארוכות על ידי ב"כ התובעת אשר האריך בשאלות וזמן החקירה עלה באורח ניכר על זמן החקירה הנגדית של התובעת. לב"כ התובעת ניתנה אפשרות להציג לנתבע הקלטה בה לכאורה נשמע הנתבע מסית את הקטינים כלפיה, אך ב"כ התובע לא הצליח להשמיע שיח מוקלט ברור. ממילא לא צורפו ראיות אלו לתיק בית המשפט טרם הדיון, וכאמור בהקלטה לא נשמע דבר. לכן, אין לקבל את טענות התובעת בעניין זה.

21. בקול רם וברור ב"כ התובע ויתר על חקירתה של המומחית גרשנזון. הדבר קיבל ביטוי מפורש בעיצומו של הדיון ובהחלטה סדורה, ולאחר התייעצות בין התובעת ובא כוחה. רק בשלב מאוחר יותר, לאחר שמיעת העדים המרכזיים בתיק (התובעת והנתבע), חזר ב"כ התובעת על דעת עצמו וטען בקיצור נמרץ כך: "אנחנו חוזרים בנו, אנחנו רוצים לחקור את גברת לאל"י". אמרת אגב זו נדחתה על ידי בית המשפט, אולם הותר בכל זאת לב"כ התובעת להגיש בעניין בקשה בכתב שהרי מדובר בבקשה לביטול החלטה. ראו תמליל בעמוד 79 בעמוד 9-13. מיותר לציין שבקשה בכתב כגון זו לא הוגשה. תקנות 25 (ה) ו (ו) לתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020 קובעות שעל בעל דין לשלוח למומחה שמונה שאלות הבהרה. התובעת לא עשתה כן. תקנה (ו) קובעת, כי מומחה שמונה בידי בית המשפט לא יוזמן להיחקר על חוות דעתו, אלא לאחר הגשת "בקשה מנומקת...בתוך ארבעה עשר ימים מיום קבלת התשובות לשאלות הבהרה". שוב, התובעת לא פעלה בהתאם לקבוע בתקנות והיא אף לא הגישה כל בקשה בכתב לאחר דיון שמיעת הראיות. לכן, יש לדחות את טענותיה במישור זה. **דיון והכרעה בתביעה להעתקת מקום מגורים**

22. אין חולק, שתביעה כגון זו שעיקרה עתירה לשינוי מקום מגורי התובעת עם הקטינים היא בעלת השלכות מרחיקות לכת על טובת הקטינים ועל אפשרות קיום הקשר שלהם עם הנתבע. נקבע ולא אחת, כי דרך המלך לבחון את המחלוקת שבין ההורים היא באמצעות קבלת חוות דעת מקצועית בדבר טובת הקטינים. בבע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני, (1.5.06) נקבע, כי "קבלת חוות דעת מומחים הינה אם כן האמצעי המרכזי שבידו של בית המשפט הדן בבקשה להתיר הגירתו של קטין". בעמ"ש (ירושלים) 35652-07-12 א' ב' ח' נ' מ' ב' ח', (9.12.12), נקבע כי: "לצורך הכרעה בטובת הילד כפי שהוגדרה, ובזיקה למקום מגוריו, נדרש בית המשפט כדבר שבשגרה לעזרתם של מומחים לדבר שיסייעו בידו באיסוף הנתונים, בעריכת מבדקים ובחיווי דעה מקצועית. חוות דעתם של מומחים מהווה מכשיר חשוב בו מסתייע בית המשפט בבואו להכריע בשאלות הנוגעות לטובתו של הקטין, וככלל, אף יאמץ בית המשפט את המלצת המומחה שאותו מינה, אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטייה מאותה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

המלצה (בע"מ 9358/04 בעניין פלוני; בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נה(1) 453).

23. מאחר שמוקד המחלוקת נוגע לסוגיות ליבה של טובת הקטינים כאמור, הוזמן תסקיר עו"ס כדי לבחון את טובת הקטינים על רקע המחלוקת שבין הוריהם. תסקירה של העו"ס הוגש בתאריך 10.11.24 והיא נחקרה כאמור על תסקירה.

24. כידוע, הנחת העבודה היא שיש לייחס משקל משמעותי להמלצות עו"ס. במסגרת תלה"מ (ירושלים) 48031-06-23 פלונית נ' אלמוני, (14.7.24) סוכמה ההלכה בעניין זה כך: "כידוע, יש לייחס משקל משמעותי להמלצות העו"ס שכן "העובדים הסוציאליים הם בעלי הכלים והניסיון לצורך בחינת השאלות המתעוררות בכל מקרה ומקרה, בעין אובייקטיבית, בשל היותם גורם נייטרלי בלתי מוטה לצידו של מי מהנפשות הפועלות" [א"פ (ירושלים) 39398-01-17; מ.נ. נ' ב"כ היועץ המשפטי לממשלה במשרד הרווחה ‏ (פורסם בנבו, 19.4.18)]. בהתאם לפסיקה "ככל שמדובר בחוות דעת מומחה בשאלות הנוגעות לטובת הילד, נפסק כי בית המשפט יסטה מהמלצת המומחים רק אם קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי המצדיקים סטייה שכזו" [בע"מ 6593/06 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 22.3.07) פסקה 11; ראו גם בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, 2.5.05); לסקירה ראו גם דנ"א 1892/11 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית (פורסם בנבו, 22.5.11)]. פסיקה זו רלבנטית גם לתסקירים הנערכים על ידי עובדים סוציאליים לסדרי דין, שכן "יש לראות בתסקיר ובמסקנות ועדת התסקירים כחוות דעת מומחה... וככל שמבקש בית המשפט לסטות מאותן המלצות, עליו לנמק ולהסביר מדוע מצא לנכון להורות כן" [עמ"ש (ת"א) 55785-02-12 ‏ ‏ ק.ש. נ' ע.ש. ‏ (20.9.12)].

ראו גם, ולו על דרך ההיקש ממומחה בית משפט, את ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי (31.12.88), שם נקבע: "משממנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה כמוהו ככל עד – שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית המשפט. אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן"

25. בתסקיר העו"ס ישנה התייחסות רבה ומקיפה על אודות סוגיית המעבר בשים דגש לצרכי התובעת ורצונה לפתוח דף חדש בחייה, אל מול צרכי הקטינים וטובתם. בתסקיר ציינה העו"ס, כי התובעת מייחסת חשיבות עליונה לצרכי הקטינים והיא מגלה נוכחות הורית משמעותית. העו"ס ציינה בתסקירה, כי התובעת בחרה להעתיק את מקום מגוריה לccc על דעת

עצמה מתוך רצון להיטיב עם הקטינים ורווחתם. לטענת התובעת, רווחתה האישית תשפיע באורח ישיר על רווחתם של הקטינים.

26. באשר לנתבע-בתסקיר צוין, כי הלה מעורב בחיי הקטינים ומייחס חשיבות רבה לשמירה על יציבות בחייהם. העו"ס ציינה כי האב בעל מחויבות עמוקה לתפקידו ההורי. הנתבע הביע ביקורת על החלטת התובעת להעתיק את מקום מגוריה על דעת עצמה והוא מתקשה להכיר בצרכי האם לשנות את דרך חייה. צוין בתסקיר, התנהלות הנתבע עלולה להשפיע על יכולתו לשקול את טובת הקטינים בראייה כוללת ומאוזנת.

27. בהערכה המסכמת בתסקיר ציינה העו"ס, כי לשיטתה העיקרון המנחה של טובת הקטינים שזור באופן בלתי נפרד ברווחתם של שני ההורים ובפרט ברווחתה הנפשית של האם. העו"ס ציינה בסיכום התסקיר, כי "אף-על-פי שהמעבר עשוי להיטיב עם האם, בהקשרים של רווחה אישית ונחות, ועל אף ההכרה בחשיבות מתן האפשרות להורה לבחור את מקום מגוריו, לאור כל המידע שנאסף, ניתן להסיק כי המעבר החד צדדי של האם למקום מרוחק אינו משקף את טובת הילדים. יש לקחת בחשבון את חשיבות הקרבה לשני ההורים וגם של יציבות חינוכית ורגשית עבור הילדים. נראה כי המעבר עשוי להקל על המצוקה של האם, אך הוא עלול לערער את הקשרים עם האב ולפגוע באיכות חייהם של הילדים עקב הנסיעות המרובות. לפיכך, חרף ההבנה העמוקה לצרכיה של האם והרצון לאפשר לה לממש את בחירותיה, נראה כי לא נכון לאפשר את המעבר החד צדדי של האם לccc".

28. בפרק ההמלצות בתסקיר, ציינה העו"ס, כי יש להורות לתובעת לשוב ולהתגורר במרחק סביר ממקום מגורי האב באופן שיאפשר קשר רציף ויציב של הילדים עם שני הוריהם. אין לנתק את הקטינים ממסגרות החינוך הקיימות.

29. כנזכר למעלה, הוריתי על מינוי מומחית נוספת-הפסיכולוגית ללי גרשנזון. בהחלטה מתאריך 2.3.25 נקבע שיש למנות מומחית מטעם בית המשפט כדי להעריך את סוגית בקשת האם לעבור לccc "כדבעי ובאורח יסודי". נקבע בהחלטה הנ"ל שאין בה כדי לבטל את המלצותיה של העו"ס בתסקירה והרציונל הוא למקד את המחלוקת עוד יותר ובשים דגש לחלוף הזמן ושינוי הנסיבות ממועד עריכת התסקיר ועד למועד הינתן ההחלטה.

30. בתאריך 14.5.25 הוגשה חוות דעתה של מומחית בית המשפט הפסיכולוגית ללי גרשנזון (להלן: "המומחית"). בחוות דעתה של המומחית המתפרשת על פני 18 עמודים קיים פירוט רב על אודות הצדדים והקטינים. המומחית העניקה משקל רב להתנהלות הצדדים ויחסיהם עם הקטינים, תוך מתן משקל לצרכים של כל אחד מהם ולמכלול היחסים המשפחתיים. המומחית שמה דגש בפרק "האם, גב' פלונית" על נסיבות חייה של התובעת מילדותה ועד לימים אלו ממש. כך גם באשר לנתבע. המומחית התייחסה באריכות לנסיבות חייהם של הזוג, ערכה ביקור בבית התובעת בנוכחות

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

הקטינים וכך גם באשר לנתבע. המומחית ערכה פגישות לשם קיום תצפית אינטראקציה בין הצדדים והקטינים.

31. בפרק "דיון" פרטה המומחית על אודות הפעלתנות הרבה של שלושת הקטינים והיא הרחיבה באשר לצורכיהם. בפרק "סיכום, מסקנות והמלצות" ציינה המומחית שהנתבע סבור שהתובעת ניהלה קשר אינטימי, אולם התובעת שוללת זאת. בסופו של דבר התובעת עזבה את בית המגורים ועברה לגור בשכירות ב מרחם ובקיץ 2024 שכרה דירה בccc ועברה לשם, ככל הנראה לאחר קבלת ייעוץ משפטי. המומחית ציינה בחוות דעתה את המסקנה שלקמן: "אחרי שלמדתי להכיר את הילדים ואת הוריהם, הגעתי למסקנה כי הילדים צריכים להמשיך לגדול במושב חחח או הסביבה (מחחח או המושבים בקרבת חחח), ולא לעבור להתגורר בעיר רחוקה, הדורשת מהם להתמודד עם נסיעות ארוכות, עייפות שהנסיעות גורמות להם או השכמה מוקדמת שקשה מאוד עבורם".

32. המומחית סיכמה כי טובת הקטינים מחייבת שהמרחק בין שני הבתים לא יעלה על 15 עד 20 ק"מ ואם יעלה על מרחק זה הרי שהקשר עם הנתבע עלול להיפגע, "קשר שהוא משמעותי מאוד עבורם". עוד צוין בפרק הסיכום שהמומחית אינה סבורה שטובת הקטינים תואמת מפגשים עם הנתבע רק בסופי שבוע ארוכים יותר כפי שהציעה התובעת שהרי "האב דמות מאוד משמעותית עבור שלושת הבנים והילדים זקוקים לשני ההורים להתפתחותם הרגשית".

33. המומחית ציינה גם שבשנה האחרונה הנתבע אינו עובד יותר כzzzz ויש לו פניות רבה יותר עבור הקטינים ולנתבע יכולות הוריות שהן שקולות לאלו של התובעת. צוין בחוות הדעת שאם יקבע שעל הקטינים להישאר ולדור בקרבת האב, התובעת תשוב להתגורר בסביבה הקרובה לקטינים. עוד צוין, כי השינוי במקום עבודתו של הנתבע לעומת המרחק למקום עבודתה של האם שעובדת עד השעה 18:00 בעיר l, מצריכות לדעת המומחית התאמות לשם שיפור רווחת הקטינים.

34. אין עורר, כי למקרא חוות דעתה של המומחית עולה הרושם שטובת הקטינים מחייבת את הישארותם בקרבת האב גם מפאת יכולותיו ההוריות הטובות שאינן נופלות מאלו של האם. פרשנות נוספת היא, שטובת הקטינים מחייבת להמשיך ולגדול בסמיכות לנתבע ומכל מקום אין לאפשר את מעבר הקטינים ואת קיום זמני השהות עם האם כשזו אינה מתגוררת בסמיכות למקום מגוריו של האב, קרי, במושב חחח או בסמיכות לו (עד 20 ק"מ).

35. הנה כי כן, מצויים אנו במצב שהאם מתגוררת בccc ומומחית שבחנה את טובת הקטינים כשהאם גרה בccc והאב גר בחחח קבעה שמעבר האם והחלטתה לעבור לccc באורח חד צדדי השפיע באופן ניכר על חיי הקטינים והמומחית סבורה שהאפשרות הטובה ביותר להביא לרווחה של הקטינים, כלומר השאת טובתם, היא באמצעות חזרת התובעת להתגורר בסמוך

למקום מגורי האב. לשון אחר, לשיטת המומחית המרחק בין בתי ההורים הקיים היום פוגע בטובת הקטינים.

36. טרם איישם ואקבע מסקנותיי באשר לחוות דעת המומחית, אני מוצא לנכון להתמקד בהמלצות העו"ס אשר הועלו בדיונים ואשר תואמות את מסקנותיה של המומחית. מהלך דיוני זה נובע מכך שהעו"ס נחקרה על אודות תסקירה ויש להעניק לחקירה זו משקל נוסף לשתי חוות הדעת שהונחו לפניי.

37. בדיון שמיעת הראיות העידה העו"ס, כי גם בזמני השהות הזמניים של התובעת עם הקטינים בס" המרחק גדול והטרטור גדול, ושזה עלול לפגוע בקשר עם האב. לא עצם המעבר לבית ספר אחר, אלא המרחק מהאב, והאופן שבו המעבר נעשה בצורה שהיא לא בהסכמה של שני הצדדים ולא בברכת הדרך". (ראו תמליל הדיון בעמוד 6 שורות 12-15). העו"ס ציינה בחקירתה כי הנסיעות המרובות פוגעות ברווחת הקטינים וככל שהמרחק מהנתבע רב יותר, אז "הפגיעה גדולה". (ראו תמליל הדיון בעמודים 7 ו 8).

38. יצוין, כי אף בדיון שמיעת הראיות התייחסה העו"ס לרווחת התובעת שתצמח אילו תביעותיה יתקבלו והיא בחנה זאת על רקע טובת הקטינים. בעניין זה השיבה העו"ס לשאלת בית המשפט כך: "בעיקרון, דיברתי על היתרונות של הדבר הזה – שזה מאפשר לאם את מה שהיא משתוקקת אליו וכבר הרבה מאוד זמן מבקשת לעצמה, ויש לזה יתרונות עקיפים לילדים. החסרונות של זה שזה מדובר על נסיעות ארוכות-גם בבקרים...ולכן בעיני זה עלול לא לשרת את טובתם. גורם להם לטרטור, ולכן המלצתי שהיא לא תרחיק כל כך עד לccc". (ראו תמליל הדיון בעמודים 12 ו 13).

39. בענייננו יש למקד את סוגית טובת הקטינים אל מול טובת הוריהם. הבכורה היא "טובת הקטינים". בפסיקה נקבע שיש לערוך מעין "איזון משולש" המתייחס הן לטובת הקטינים והן לאינטרסים של ההורים. בתמ"ש (ב"ש) 13-11-37853 פלונית נ' אלמוני, (11.5.14), נקבע: "לצורך המחשה ויזואלית הייתי משווה את האינטרסים הפועלים למשולש שווה שוקיים, אשר בסיסו (המשולש לטובת הקטין) גדול משוקיו (המשולים לאינטרסים של האב והאם). בצד טובת הקטין, עומדת חירות המשמורן לקבוע את מקום מגוריו ואת המשך התפתחותו המקצועי, וכן עומדת זכותו של הלא משמורן ליהנות מיוצא חלציו. אלא שאת אלה (זכויות ההורים) יש להביא בחשבון מתוך מטרה לקבוע מהי טובת הילד באותו מקרה ולא כשיקול עצמאי". בהמשך פסק הדין נקבע: "כאמור הפסיקה קבעה מספר מבחנים וקריטריונים לבחינת טובת הילד בתביעות מסוג התביעה שבפני הכוללים את היכולת לשמר הקשר עם ההורה האחר, אופי הקשר שיווצר עם ההורה האחר, ההכרה והשמירה על מעמד ההורה האחר, מסוגלות הקטין להיקלט בסביבה החדשה ועוד. הפסיקה הטעימה כי השאלה אינה האם הקטינים כשלעצמם צריכים את המעבר והאם המעבר ייטיב עימם, השאלה גם אינה האם המעבר מוצדק. השאלה היא, מה טובתם של

הקטינים במצב שנוצר כאשר ההורה המשמורן מבקש לעבור. עוד נקבע בפסיקה כי יש לבחון את הבקשה בשני מעגלים. במעגל הראשון יש לבחון את יכולת הקטינים לעשות את המעבר. ובמעגל השני תיבחן השאלה, מה האפשרות הטובה ביותר עבור הקטינים במצב שנוצר. ברי כי הבדיקות במעגל השני מתבצעות רק אם נקבע כי לקטינים יכולת לעשות את המעבר. ראה לעניין זה פסק דינה של כבוד השופטת צ.צפת מיום 13/9/08 בעמ' (ב"ש) 119/08 פלוני נ. פלונית [פורסם בנבו]. סבורני כי מבחינת נטל ההוכחה הרי שהוא מוטל על ההורה המבקש לשנות את המצב הקיים, ובענייננו מוטל הוא לפתחה של התובעת".

40. יש אפוא לבחון את האיזון בין זכויות התובעת והנתבע אל מול זכויות הקטינים, על פי שיקולים של "טובת הילד". בחינה זו צריכה להיעשות כאמור על רקע עמדות המומחים שמונו. כפי שנזכר לעיל, ההלכה קובעת שלא בנקל יסטה בית המשפט מהמלצות עו"ס, או מומחית שהלה מינה. כדי לעשות כן, יש להוכיח "טעמים נכבדים ובעלי משקל". במקרה דנן, לא עלה בידי התובעת לעשות כן.

41. מן הכלל אל הפרט. על רקע חוות הדעת העו"ס והמומחית, נבחן עתה את האינטרסים של התובעת ושל הנתבע וכן את טובת הקטינים. התובעת טענה, כי הנתבע ובני משפחתו התעללו בה והנתבע נקט כלפיה בניכור הורי שעה שהכפיש אותה בפני הקטינים. אין עורר שיחסי הצדדים רעועים והנתבע אכן נקט כלפי התובע בלשון מעליבה, למצער, במספר הודעות טקסט שהוא כתב לה. גם אם אקבע שהנתבע אשם בנקיטת לשון משתלחת ופוגענית כלפי התובעת, הרי שאין מדובר בתבנית התנהגות רציפה וככזו המצדיקה את מעבר הקטינים לעיר אחרת בהתבסס על התנהגות הנתבע כגורם משפיע ובלעדי. לא שוכנעתי כי התנהגות הנתבע מובילה לניכור הורי. טענות אלו לא הוכחו וממילא לא עלו בחוות הדעת שהוגשו לתיק.

42. לא הונחה לפניי תשתית ראייתית הולמת ולפיה, דרך קבע, הנתבע מנסה לגרום לקטינים להתנכר לאמם. אדרבא, שתי חוות הדעת שהונחו לפניי מצביעות על קשר חם ואוהב מצד הקטינים כלפי התובעת. אין בחוות הדעת ביטוי כלשהו לניכור הורי. מעבר לכך, לא הונחה לפניי תשתית משפטית כלשהי המצביעה על דרך לקבל תביעה הגירה כגון זו, עקב טענות ניכור הורי (שלא הוכחו).

43. כך גם באשר לטענות התובעת ביחס לבני משפחת הנתבע. חקירת אמו של הנתבע לא העלתה דבר באשר להתעללות כלשהי של אמו הנתבע כלפי התובעת. בכתבי הטענות התובעת ניסתה להציג תמונת מצב לפיה בני משפחת הנתבע ובמיוחד אמו עוקבים אחריה, אך הדבר לא הוכח בכל דרך שהיא. חקירת אמו הנתבע לא העלתה דבר. כך גם באשר לטענות התובעת באשר לחסרונות היישוב מחמם. לא שוכנעתי וממילא לא הובאה לעיוני

ראה ממנה אוכל להסיק שטובת הקטינים במגוריהם בccc עולה על זו שבמחמח. נהפוך הוא, הן העו"ס ובמיוחד המומחית קבעו, כי טובת הקטינים מחייבת מגורים בסמיכות לנתבע, ובחוות דעתה של המומחית נקבע, כי דווקא גידול הקטינים באזור מגורי הנתבע ייטיב עמם.

44. שלא במאמר מוסגר יצוין שאף התובעת חזרה והעידה במסגרת חקירתה הנגדית, כי הנתבע מאוד אוהב את הקטינים והוא רוצה ברווחתם ומצד שני אין לה רצון להרחיק את הקטינים ממנו. ראו תמליל הדיון בעמודים 27 ו 28.

45. בדיון שמיעת הראיות התובעת העידה במענה לשאלת ב"כ הנתבע, כי "המעבר לccc נבע ממכלול: אחד, זה באמת התחושה שלי שאני כבר לא יכולה להכיל יותר את הדבר הזה שהרגשתי...הרגשתי מוקפת מכל פינה, ושאיני כבר לא מצליחה להתרכז בעבודה ולא יכולה לתפקד, וזה משליך עליי. והדבר השני הוא שכבר נגמר לי החוזה שלי, והייתי צריכה למצוא מקום אחר". ראו תמליל הדיון בעמוד 29. תשובה זו מפי התובעת מלמדת, כי רצונה לעזוב את מחמח נבע מטעמים אישיים, מרצונה להתנתק מקרבה לנתבע ולמשפחתו, מרצונה "לשנות אווירה" ולפתח את הקריירה שלה. שיקול חשוב נוסף הוא סיום הסכם השכירות שלה במחמח.

46. ניתוח עדות התובעת הותיר אצלי את הרושם שהיא ניסתה להאפיל במידה מסוימת על הטעם האמתי העומד מאחורי תביעתה. שעה שהתובעת ניסתה לצייר תמונה לפיה יש להתיר את מעברה לccc עם הקטינים, עקב התנהגות הנתבע כלפיה, ניכור הורי, פגמים ביישוב מחמח ועוד כהנה וכהנה פגמים הקשורים בנתבע ובסביבת מגוריו, הרי שתמונת המצב היא שונה. התובעת מעוניינת להשיא את רווחתה האישית באמצעות המעבר. בכך אין פסול. זכותה של התובעת להיות מאושרת. זכותה של התובעת למצוא מקום עבודה איכותי שבמסגרתו תגשים את עצמה ותתפתח. זכותה של התובעת להיות עצמאית, בלתי תלויה באיש ולפתוח דף חדש רענן ונקי בחייה. השאלה הדורשת הכרעה היא האם זכויות אלו עולות על טובת הקטינים והאם טובת הקטינים תחייב את מעברם לצד התובעת כך שזמני השהות שלה עמם יותרו בעינם ויתקיימו בccc.

47. כאמור לעיל, המומחית גרשנזון אשר מונתה כמומחית מטעם בית המשפט בחנה את טובת הקטינים במישור של מעבר מקום מגוריהם. נכתב בחוות דעתה כך: "נתבקשתי לחוות את דעתי באשר למקום המגורים של הילדים, אם המעבר לccc ייטיב עמם או שמא יישארו לגור עם האב בחחח באחריות האב, במידה והאם תבחר לעבור בכל מקרה לccc". שיטת עבודת המומחית מצביעה על בחינה חלופות ובחינה השוואתית של מכלול מצבים. כך למשל, המומחית בחנה את טובת הקטינים במישור של נסיעות ארוכות, את האפשרות שהתובעת לעבור לccc, את האפשרות (החיסרון) בהותרת הקטינים עם שמרטף ומסקנתה היא "אם המרחק בין שני הבתים יעלה על 15-20 ק"מ והילדים יגורו עם אימם באזור מרוחק יותר מבית האב, אני

סבורה שהקשר עם אביהם עלול להיפגע, קשר שהוא משמעותי מאוד עבורם".

48. גם העו"ס סיכמה את תסקירה בכך שאמנם מעבר התובעת "עשוי להקל על המצוקה של האם, אך הוא עלול לערער את הקשרים עם האב ולפגוע באיכות חייהם של הילדים עקב הנסיעות המרובות. לפיכך חרף ההבנה העמוקה לצרכיה של האם והרצון לאפשר לה לממש את בחירותיה, נראה כי לא נכון לאפשר את המעבר החד צדדי של האם לccc".

49. כאמור המומחית לא נחקרה על אודות חוות דעתה וזו לא נסתרה. משכך, איני רואה מקום או סיבה שלא לקבל את המלצות המומחית. חקירת העו"ס חיצונית את מסקנותיה שבתסקיר ולא עלה בידי התובעת להוכיח שמסקנות התסקיר בטלות. לדוגמה מייצגת ראו את חקירת העו"ס בתמליל בעמוד 7 שורות 27-31.

50. יוער ויודגש, כי לא עלה בידי התובעת להוכיח באמצעות עדותה, או באמצעות העדות מטעמה, או באמצעות חקירתם הנגדית של הנתבע ואמו, כי התובעת סבלה מהתערבות בלתי פוסקת של הנתבע, או אמו בחייה. הרושם הוא שהתובעת הפריזה. במיוחד אמורים הדברים שעה שהתובעת עצמה ניהלה מערכת יחסית תקינה (למצער לפרקים) עם אם הנתבע והיא נעזרה בה לגידול הקטינים. בעדותה רמזה התובעת בתחילה, כי באת כוחו של הנתבע עברה להתגורר בבניין בו היא גרה ועובדה זו הלחיצה אותה. עם זאת, לא שוכנעתי מן הראיות שהציגה התובעת, שאכן נוהלה מעין טבעת אישית לוחצת עליה מצד הנתבע או אמו.

51. אם נזקק את המכלול לכדי תוצאה יעילה, הרי שבמקרה שלפניי התובעת בחרה לעזוב את מקום מגוריה במחוז ולעבור לccc כדי לממש את הקריירה שלה וכדי להתרחק מהנתבע ומשפחתו. היא מצאה שעת כושר לעשות כן שעה שהסכם השכירות שלה במחוז הסתיים. מדובר בבחירה לגיטימית וסבירה. מצד שני, בחירה זו אינה עולה בקנה אחד עם טובת הקטינים. שתי חוות הדעת שהונחו לפניי מבטאות זאת כנדרש.

52. הרושם העולה מתסקיר העו"ס ומחוות דעת המומחית הוא כי הקטינים אינם חפצים במעבר לccc והם מעוניינים להישאר בקרבת הנתבע שיכולותיו ההוריות אינן נפלות מזו של התובעת. המעבר לccc, למרות שהוא עשוי להביא לשיפור איכות חיי התובעת, יקשה על קיום זמני השהות של הקטינים עם הנתבע ומדובר בזמני שהות חשובים ומשמעותיים מאוד עבור הקטינים.

53. על כגון דא, עמד בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ש (מחוזי ירושלים) 35652-07-12 א' ב' ח' נ' מ' ב' ח', (9.12.12) בקובעו: **"ביחס לקביעת**

מקום מגורים השנוי במחלוקת בין ההורים, נקבעו מספר מבחנים לבדיקת טובת הילד, ובהם: דעתם של הילדים; איכות הקשר בין הילדים לבין כל אחד מההורים; היכולת האובייקטיבית והסובייקטיבית לשמירת

הקשר בין הילדים להורה שהמשמורת אינה בידיה; ונכונות ההורה שבידי המשמורת לסייע בקיומו של קשר כזה... זאת ועוד, יש לבחון את עקרון טובת הילד, מעת לעת, על פי הנסיבות והתנאים המשתנים. כל החלטה שתתקבל, גם בתנאים המשתנים צריכה להבטיח את המשך הקשר בין הילדים לבין ההורה הלא משמורן, תוך שקילת כל נתון ונתון במכלול הנסיבות הקשורות לעניין, תוך מתן משקל יחסי לכל אחד מהם, וכל זאת, תוך ראיית טובת הילדים כנקודת מוצא ראשונה ואחרונה... יש גם להבטיח שמירת קשר איכותי של הילדים עם כל אחד מהוריהם... יש לצמצם עד למינימום אפשרי את הפגיעה ואת סבלם של הילדים בשל חוויית משבר הגירושין, ולאפשר לשני ההורים למלא חובותיהם כאפטרופוסים ביחס לילדיהם הקטינים ללא שהורה אחד יחבל ביכולתו של הורה אחר לעשות כן. הנחת המוצא היא, אפוא, שיש לעשות המרב כדי להבטיח ששני ההורים ימלאו תפקיד משמעותי בחיי הילד ויגדלו אותו ויממשו את אחריותם ההורית."

54. סיכומה של נקודה. לתובעת זכות לקבוע לעצמה את מקום מגוריה ולהכתיב את סיפור חייה. מן הצד השני של המתרס, עומדת זכותם של שלושת הקטינים להמשיך ולקיים קשר משמעותי ויציב עם הנתבע. ברור שרווחתה הנפשית של התובעת משפיעה אף היא על טובת הקטינים. הן העו"ס והן המומחית סברו שמעבר התובעת לccc עלול להשפיע לרעה על איכות הקשר שבין הקטינים לנתבע. המומחית הטעימה שאף כיום עם קיום זמני שהות של האם עם הקטינים בס חל כרסום בטובת הקטינים שזקוקים למרחב וסובלים מנסיעות ממושכות לשם קיום זמני השהות (ראו דוגמה בעמוד 17 לחוות דעת המומחית פסקה אחת לפני האחרונה). המומחית ציינה בחוות דעתה, כי יש מקום להתיר את מקום מגורי התובעת במרחק שלא יעלה על 20 ק"מ. שעה שחוות דעת המומחית לא נסתרה וכך גם באשר לתסקיר העו"ס וממקבץ הטעמים המצטברים שאוזכרו למעלה, אני סבור שיש להורות על דחיית תביעת התובעת להעתיק את מקום מגוריה ולקבוע שלכל היותר תביעתה תתקבל אם התובעת תעתיק את מקום מגוריה למרחק שלא יעלה על 20 ק"מ מן היישוב בו מתגורר הנתבע. אכן, חסרונותיה של קביעה זו הם רבים. עם זאת, יתרונותיה עולים על חסרונותיה.

55. אשר על כן, דין התביעה להעתיק את מקום מגורים לccc נדחת. פועל יוצא מן הנקבע הוא שיתר הסעדים שנתבעו במסגרת תביעה זו כגון מתן צו המופנה לנתבע לחתום על מסמכי רישום להעברת מסגרות החינוך של הקטינים נדחים אף הם. על התובעת לקיים את זמני השהות שנקבעו לה בהתאם לפסק הדין ובמרחק של עד 20 ק"מ ממקום מגוריה האב. **דין והכרעה**
בתביעת אכיפת ההסכם

56. לזו טענות התובעת בתביעה זו הוא שיש לאכוף את ההסכם הגירושין ולאכוף על הנתבע להימנע מכל פעולה שיש בה משום ניכור הורי כלפיה, שהרי

פעולה כגון זו היא בגדר הפרה של הסכם הגירושין ובמיוחד הפרה של סעיף 55 להסכם הגירושין שקובע, כי על בני הזוג לא "לנטוע בלב הקטינים הסתה מכל מין וסוג שהוא כלפי הצד השני". בתביעה צוין גם, כי הנתבע מפר את הסכם הגירושין שעה שאין הוא משלם את דמי המזונות כנדרש ואין הוא מקיים את זמני השהות עליהם הסכימו הצדדים. עוד נטען שיש להורות על אכיפת ההסכם בכך שיש לאכוף על הנתבע לנהוג כלפי התובעת בכבוד.

57. נחזה שאין עורר, כי בתביעה זו שתכליתה כאמור היא אכיפת הסכם מקופל סעד חשוב נוסף של שינוי ומעבר הקטינים, נכון למועד הגשת התביעה לעיר ddd. סוגיה זו של מעבר הקטינים יחד עם התובעת לעיר אחרת קיבלה ביטוי בתביעה מאוחרת אשר נדונה והוכרעה למעלה ואיני מוצא טעם לשוב על הדברים.

58. לאורך ההליך ובמיוחד בסיכומי התובעת נעדרו טענות והוכחות של ממש באשר לצורך לאכיפת הסכם הגירושין במישור של דמי מזונות, או זמני שהות. טענות אלו נזנחו בסיכומי התובעת. טענות אלו ממילא לא הוכחו במהלך הדיון. נוסף על כך, אם אכן הנתבע מפר את חובתו לשלם את דמי המזונות כנדרש ונקבע בהסכם הגירושין (ובפסק הדין), הרי שלפני התובעת סלולה הדרך לפנות ללשכת ההוצאה לפועל ושם לתבוע את דמי המזונות. כך גם באשר להפרת זמני שהות כאמור, נחזה שהטענה ננטשה, בטח ובטח בסיכומי התובעת. בהקשר זה יצוין, כי בסעיף 44 בהסכם הגירושין נקבע, כי הפרת זמני שהות תחייב את ההורה המפר בסכום כספי מוגדר (100 ₪). לפיכך, ניתוח תביעת התובעת לאכיפת ההסכם תתמקד בטענת ניכור הורי וכן הפרת חובת הנתבע לנהוג בה בכבוד ולהימנע מפגיעה מילולית בה.

59. לא שוכנעתי מן הראיות שהציגה לפני התובעת בדבר קיומו של ניכור הורי מצד הנתבע כלפיה. להלן יובאו נימוקיי למסקנה זו. בעמ"ש (ת"א) 51782-01-20 ע' נ' א', (7.6.20) נקבע כי: **"ניכור הורי, בהגדרתו הקלאסית, מתאפיין אף הוא בסרבנות קשר. ברם, ניכור הורי מתייחס למצבים בהם סרבנות הילד לקשר עם מי מהוריו הינה תוצר של התנהגות מסיתה של ההורה האחר ומהווה מאפיין אחד בקשת רחבה של מאפיינים שתוצאתה, בדרגתה החמורה, נתק מוחלט בין הילד להורה המנוכר עד כדי מחיקת זהותו וקיומו של אותו הורה בתודעתו של הילד"**

60. ראשית, וזה העיקר, בענייננו, אין עורר שהקשר של התובעת עם הקטינים הוא קשר איתן, טוב ומיטיב. אין עורר, כי הקטינים אוהבים את אמם וחפצים לשהות עמה. לא הונחה לפניי ראיה המצביעה על תהליכים המשפיעים על מחשבות ורגשות הקטינים כלפי אמם, או שהנתבע "שוטף את מוחם", או שהוא גורם לקטינים להדחיק את אהבתם כלפי אמם, או שהוא מסית אותם. ייתכן שהנתבע התבטא באורח מחפיר באזני הקטינים על התובעת. אין בהכרח בהתבטאויות אומללות אלו כדי להצביע על קיום ניכור הורי.

61. בתמ"ש (י-ם) 48008-03-19 פלוני נ' אלמוני (28.8.20), קבע השופט נ' פלקס, כדלקמן: תהליכי פרידה וגירושין מלווים, לא אחת, בתופעה של קשיי קשר, בדרגות חומרה שונות, בין הילדים לבין מי מהוריהם. תופעה זו מומשגת במונח כללי - סרבנות קשר. ניכור הורי, בהגדרתו הקלאסית, מתאפיין אף הוא בסרבנות קשר. ברם, ניכור הורי מתייחס למצבים בהם סרבנות הילד לקשר עם מי מהוריו היא תוצר של התנהגות מסיתה מצד ההורה האחר ומהווה מאפיין אחד בקשת רחבה של מאפיינים שתוצאתה, בדרגתה החמורה, נתק מוחלט בין הילד להורה המנוכר עד כדי מחיקת זהותו וקיומו של אותו הורה בתודעת הילד. ראו: עמ"ש (ת"א) 51782-01-20 ע' נ' ש' א' ב' עו"ס לחוק הנוער [פורסם בנבו] (2020). ההדגשה במקור ע.א.

62. ניסיון התובעת להציג ראיות באשר לקיומה של הסתה פעילה מצד הנתבע כלפי התובעת או פעולה אחרת שיש בה, נכון להיום, השמצה של התובעת באזני הקטינים לא צלח. אף חקירתו הנגדית של הנתבע במישור זה לא הניבה דבר לתובעת. אני מכיר בהנחה (כאמור) שאכן הנתבע התייחס ואפילו פנה בזלזול לתובעת באמצעות יישומון וואטסאפ, אך לא הוכח שהקטינים נחשפו לתכתובות אלו, וממילא אין באלו בהכרח כדי להביא ל"ניכור הורי", קל וחומר "ניכור הורי" פעיל, בנו של קל וחומר "ניכור הורי" עם תוצאה מעשית כלשהי אצל הקטינים. גם אם ארחיק לכת ואקבע, כי הנתבע השמיע באזני הקטינים את הביטויים שייחסה לו התובעת בתצהיר עדותה הראשית, עדיין, כדי להוכיח ניכור הורי, היה על התובעת להציג ראיה אובייקטיבית של מומחה בתחום הקובעת זאת ומעבר לכך, גם בהתבסס על הנקבע בתמ"ש 48008-03-19 לעיל, יש להוכיח רכיב תוצאתי אצל הקטינים שבא לידי ביטוי בסרבנות קשר. אין זה המצב בענייננו.

63. יתר על כן. אם אכן המניע העיקרי שעמד מאחורי התביעה לאכיפת הסכם הוא אישור מעבר הקטינים עם התובעת, הרי שאכיפת ההסכם באספקלריית של "ניכור הורי" לא תועיל לאף צד במאומה. ומה לשיטת התובעת הפתרון לבעיית התנהגותו של הנתבע? נניח לצורך הדוגמה שהאב הוא הורה מנכר. האם הפתרון הוא ניתוק הקשר של הקטינים עמו? דומה שחוות הדעת שהונחו לפניי (אשר לא מזכירות סוגיה זו) גורסות אחרת.

64. כאמור מדובר בתביעה לאכיפת הסכם. סעיף 3 חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 קובע כי הסעד הראשון במעלה העומד לזכות של "נפגע" כהגדרתו בחוק הוא אכיפת ההסכם באמצעות בית המשפט. מצד שני, במקרה הנדון, עותרת התובעת שיינתן צו למניעת ניכור הורי כמו גם צו שימנע מבעד הנתבע לנהוג כלפיה בחוסר כבוד, או באלימות מילולית. מדובר בחיובים של "התנהגות טובה" או חיובים המטילים על הצדדים חובה להשתדל ולהתנהג יפה אחד כלפי השני. לכן, ייתכן שסעדי התביעה אלו חורגים מן המקובל שעה שעוסקים אנו בחיוב שהוא בגוון מוסרי ולא בגוון

רכושי מוגדר. להלן אתייחס גם לטענות התובעת במישור של "השפלות" מצד הנתבע וכמפורט בסעיפים 25 עד 28 לכתב סיכומי התובעת.

65. סעיף 3 (3) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 מגביל במידה לא מבוטלת את הזכות לאכיפה. נקבע בסעיף שלא ניתן לתת סעד של אכיפה אם "ביצוע צו האכיפה דורש מידה בלתי סבירה של פיקוח מטעם בית משפט או לשכת הוצאה לפועל". מכלל בירור תביעת התובעת לא התקבלה תמונת מצב בהירה באשר לסעד המוגדר אותו היא מבקשת מבית המשפט במישור זה. כאן המקום לציין שבפרק "סיכום" בכתב התביעה לא נתבע צו מוגדר באשר לטענות האלימות המילולית. מה שכן נתבע בפרק זה הוא עתירת התובעת לתת צו לאב לחתום על רישום הקטינים למסגרת חינוך בעיר ddd.

66. גם אם אניח כי מדובר בצו שיורה לנתבע להימנע משימוש בשפה פוגענית כלפי התובעת, נוכח קיומה של המערכת ההסכמית הקיימת ויחסי הצדדים הרעועים ממילא, הדבר יעורר קשיים ביצועיים של ממש ויחרוג לתוך תחום שבו יחויב בית משפט זה למידה בלתי סבירה של פיקוח על דברי הנתבע, או על דברי התובעת. לעניין זה, ראו ע"א 1546/16 עפו סעיד ביסאן נ' מדינת ישראל רשות הפיתוח וקק"ל, (16.9.20), שם נקבע: "**במקרים של הפרת חיוב השתדלות, הענקת סעד כזה משמעה כפיית המפר לפעול בשקידה ראויה, על פני ציר הזמן שייקבע, כדי לנסות להגיע אל היעד החוזי שהנפגע חפץ ביקרו. הענקת הסעד כאמור איננה בגדר מעשה-שלא-ייעשה (ראו והשוו: זמיר קיום חוזים, בעמ' 104), אך היא עלולה ליצור אי-ודאות ותהא כרוכה, על פי רוב, במידה בלתי סבירה של פיקוח מטעם בית משפט או לשכת הוצאה לפועל (ראו סעיף 3(3) לחוק התרופות; ע"א 611/80 צדקה נ' הכהן פ"ד לז(4) 313, 321 (1983); וכן ע"א 6667/10 טנדלר נ' קוזניצקי [פורסם בנבו] (12.9.2012), פסקה 34 לפסק דינו של השופט י' עמית; גבריאלה שלו ויהודה אדר דיני חוזים – התרופות: לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי 213 (2009) (להלן: שלו ואדר))**".

67. בזמן דיון שמיעת הראיות הועמד ב"כ התובעת על הקושי שבמתן הסעדים המבוקשים בתביעה לאכיפת הסכם. ב"כ התובע השיב לשאלות בית משפט בעניין זה, כדלקמן (עמוד 15 בפרוטוקול שורות 1 עד 19): **עו"ד חן: אני לא רוצה לשנות את זמני השהות, אני רוצה שבית המשפט יוציא את דברו. כב' השופט: אז אין טעם. אין טעם. עו"ד חן: שיגיד לנתבע: "אדוני... כב' השופט: אמרתי לו כבר. עו"ד חן: "...אתה מפסיק לעשות ככה וככה וככה, ואם תעשה עוד פעם ככה וככה וככה – יהיה פה סנקציה" כב' השופט: יש החלטה כזאת. יש החלטה כזאת. עו"ד חן: יש החלטה כזאת? כב' השופט: כן, בדיון הקודם. אני אפנה אותך"**

68. מנוסח הדברים נראה, כי התובעת תבוא על סיפוקה ככל שבית משפט "גיד לנתבע". ואכן הדברים נאמרו בנוכחותו. בדיון שנערך לפני במעמד הצדדים בתאריך 30.3.25 נקבעו על ידי הדברים הבאים: "בית המשפט: איני סבור שמדובר בתביעה שהמהות שלה זה ניכור הורי מצד האב כלפי האם. עם זאת, אני מחייב את האב לנקוט בלשון טהורה כלפי האם בנוכחות הקטינים. על האב להבין שלמילים יש משמעות וככל שאחד הקטינים ישנה התנהגותו כלפי האם, המרחק להשתת הוצאות בדבר ניכור הורי קצר. אני לא משוכנע בפרשנות שהעניק ב"כ המלומד של התובעת לסעיף 23 ז' להסכם הגירושין. ממילא ברור שכלל שהתובעת תבקש לצאת עם הקטינים לחו"ל לחופשה קצרה, היא תוכל לעשות כן ורק תגיש בקשה, עדיף מוסכמת ואז תינתן החלטה מתאימה. האמור למעלה מטעמי הוא מבלי ששמעתי ראיות. הדברים ברורים מאליהם, הם נובעים מטבע הדברים, טבע התנהגות המצופה מבני זוג לשעבר שהם משפחה והם קשורים בקטינים".

69. נוכח האמור והמתואר לעיל, אני סבור שיש לתחם את מסגרת הדיון לקביעות הנזכרות המחייבות בצו את הנתבע לבל יפר את האיזון הקיים היום בין הקטינים לתובעת, לבל יסיתם נגדה ולבל יפנה אליה בלשון פוגענית. מעבר לכך, איני סבור שעלה בידי התובעת לשכנע ולתת צו אכיפה אחר שיש בו כדי להביא לקבלת התביעה לאכיפת הסכם במישור כלשהו נגד הנתבע.

70. יובהר ויודגש, אין באמור לעיל כדי להתיר לנתבע לפעול לפי מצב רוחו ולפגוע בתובעת בדרך התנסחות בהודעות, או חמור מכך בהשמעת דברי בלע באזני הקטינים. רחוק מכך. הנתבע מחויב להסכם ולתנאים שהוא קיבל על עצמו בין היתר בסעיפים 56, 57 ו-60 בהסכם הגירושין. כפוף לאמור לעיל, ממילא שמורה לתובעת הזכות להגיש תביעה מתאימה נגד הנתבע ככל שהלה יפר מעתה ואילך תנאים אלו, או אחרים בהסכם הגירושין ובעילה שהיא תמצא לנכון.

71. כהערת סיום ולהשלמת התמונה יצוין, כי שקלתי את עדויותיהן של הגב' נ"ג ושל הגב' נ' ולא מצאתי שהיה באלו כדי לקדם את הסעדים שנתבקשו על ידי התובעת במסגרת תביעה זו, או התביעה להעתקת מקום מגורים. העדויות היו בעיקר עדויות שמיעה עליהן לא ניתן לבסס ממצא ברור וחד משמעי באשר לתביעות הנדונות. לא הוכחה טענת התובעת בדבר התעמרות כלשהי מצד אמו של הנתבע כלפי התובעת. **סיכום, תוצאה ופסיקת הוצאות**

72. מכל האמור והמפורט למעלה, שתי התביעות נדחות.

73. בירור התביעות הצריך ארבעה דיונים ובהם דיון שמיעת ראיות. לבד מהעו"ס נחקרו עוד מספר עדים והצדדים סיכמו טענותיהם בכתב (לבקשת ב"כ התובעת). ההליכים נמשכו על פני כשנה והצריכו הגשת בקשות ותגובות בכתב. אני מתחשב במשך ההליכים, בכמות הדיונים ומורכבותם, בהיקף

כתבי הטענות ובתשומות העבודה שנדרשו מצד עורכי הדין. אף-על-פי שיייתכן כי חיוב התובעת בהוצאות שלהלן לא יביא את הנתבע לכדי שיפוי מלא בגין הוצאות ניהול ההליך על ידו, יש בקביעת הסכום משום איזון בין זכות התובעת לגשת לערכאות, לבין אופי ניהול ההליך והרצון לשפות את הנתבע בגין הוצאותיו ולו באופן חלקי. לכן, אני קובע שהתובעת תישא בהוצאות הנתבע עבור שני ההליכים בסך כולל של 25,000 ₪. סכום זה ישולם בתוך 30 ימים מהיום שאם לא כן יתווספו לו הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

74. המזכירות תסגור את התיקים שבכותרת פסק דין זה. זכות ערעור בתוך 45 ימים ממועד המצאת פסק דין זה לידי הצדדים. ***פסק הדין יפורסם לאחר התממה.** ניתן היום, ד' אב תשפ"ה, 29 יולי 2025, בהעדר הצדדים.

ערן אביטל, שופט